

De rol van duurzame gewasbeschermingsoplossingen bij de productie van gezonde voeding

Het eten van groenten en fruit in ons land is veilig en gezond

Duurzame gewasbeschermingsmiddelen (GBM) zijn cruciaal voor een voldoende productie van gezonde voeding van hoge kwaliteit voor de keten

- **Wereldwijd** worden gewassen bedreigd door circa 30.000 soorten onkruiden, 3000 soorten aaltjes, 800 soorten schimmels en 10.000 schadelijke insectensoorten. Daarnaast zijn er virussen en bacteriën die gewassen aantasten. Door de wereldwijde handel en de klimaatsveranderingen neemt het aantal plantenziekten en plagen toe, ook **in België**, zoals bijvoorbeeld de maïswortelboorder in de omgeving van de luchthaven van Zaventem¹.
- Een volledig overzicht van alle plagen en ziekten die in de belangrijkste akker- en tuinbouwteelten in België voorkomen is beschikbaar via de website van de onderzoekscentra. Bijvoorbeeld de granenteelt wordt geteisterd door ongeveer 10 belangrijke ziekten en plagen², maar ook hardfruit zoals appels dient beschermd te worden (11 belangrijke ziekten en plagen) om tot een kwaliteitsvol eindproduct te komen.
- GBM bestrijden deze plagen en ziekten en zorgen voor oogstzekerheid en voldoende aanvoer van kwalitatieve producten aan de keten. Zowel vóór het oogsten als erna helpen gewasbeschermingsmiddelen om **voedselverlies en kwaliteitsverlies te beperken**, evenals de houdbaarheid van het product te verlengen.
- **Voedsel** is een stuk **goedkoper, van betere kwaliteit en minder schaars** geworden dankzij GBM. Toch zal er volgens de Verenigde Naties tegen 2050 nood zijn aan 70% meer voedsel dan vandaag wordt geproduceerd. De hoeveelheid landbouwgrond staat echter onder druk door verstedelijking, industrialisatie en erosie. In België gaat er bijvoorbeeld dagelijks 6 ha landbouwgrond verloren. **Ook bij ons** moet het voor landbouwers mogelijk blijven om voldoende kwalitatieve producten te blijven produceren.

¹ <http://www.favv-afscab.be/persberichten/2014/2014-07-29.asp>

² https://leden.inagro.be/DNN_DropZone/Publicaties/2069/Boekje_LCG_-definitief_website_methyperlinks_klein.pdf

GBM dragen bij aan gezonde voedingsproducten

- Naast de bescherming van de gewassen zorgen GBM er ook voor dat er **geen schimmels en schadelijke insecten op of in de vruchten** zitten³. GBM reduceren ook het voorkomen van natuurlijk voorkomende toxines. De oogst is dus niet alleen verzekerd maar ook gezond en op deze manier vervullen we ook de eisen van de voedselketen.
- Het is mogelijk dat er **residuen** achterblijven op fruit en groenten als gevolg van het gebruik GBM. Residuen zijn minuscule restjes van middelen.
 - Strenge wetgeving zorgt ervoor dat enkel middelen mogen worden gebruikt die veilig zijn voor milieu en consument.
 - Voor elke actieve stof van een gewasbeschermingsmiddel wordt er een maximale residu limiet (MRL's) opgelegd. Deze MRL's zijn altijd significant lager dan vanuit gezondheidsoogpunt noodzakelijk is.
 - De leidraad voor het vaststellen van een MRL is het 'goed landbouwkundig gebruik (respect voor wettelijke dosis en wettelijk toegestaan aantal toepassingen)'.
 - Cijfers van het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid tonen aan dat 98%⁴ van de Belgische groenten en fruit voldoen aan de wettelijke normen. Een MRL-overschrijding betekent nog niet dat er gevaar voor de gezondheid is. Uit een recent onderzoek van EFSA, de Europese voedselautoriteit, blijkt dat de meerderheid van de Europese groenten en fruit zelfs helemaal geen residu bevat.
- Conclusie: Het eten van groenten en fruit in ons land is **veilig en gezond**.

GBM zijn aan zeer strenge regels onderworpen

- Gewasbeschermingsmiddelen behoren tot **de meest onderzochte stoffen** en producten op de markt. Zij worden uitgebreid getest en streng geëvalueerd door experts binnen Europese en nationale beoordelingsinstanties op effecten voor mens, dier en milieu.
 - De middelen worden **specifiek ontworpen** met drie eigenschappen. Zij moeten:
 - **veilig** zijn: niet schadelijk voor mensen die ermee in contact komen gedurende het hele teeltproces of het consumeren van voedsel;
 - **selectief** zijn: alleen doeltreffend tegen de ziekten, insecten en onkruiden waartegen ze gericht zijn;
 - een **korte levensduur** hebben: nadat zij het gewenste effect hebben teweeggebracht, moeten zij gemakkelijk afgebroken worden in onschadelijke bestanddelen, zonder schadelijke gevolgen voor het milieu.
- Bijkomende eisen vanuit de keten, die niet voortvloeien uit de wetgeving of wetenschap, kunnen de landbouwproductie in België in problemen brengen aangezien landbouwers vaak aangewezen zijn op het gebruik van GBM, al is het maar als correctiemiddel in geval van een plotse uitbraak van schimmels en schadelijke insecten.

Landbouwers passen GBM zeer strikt toe en worden hierop streng gecontroleerd

- Belgische land- en tuinbouwers produceren steeds duurzamer en werken met **"geïntegreerde gewasbescherming"** (IPM). Hierbij worden verschillende maatregelen genomen volgens een bij wet vastgelegd protocol: preventieve maatregelen, monitoring, inzetten van biologische en mechanische bestrijdingsmethoden en pas als allerlaatste chemische bestrijdingsmethoden.
- België heeft internationaal een koppositie verworven in duurzame hoogproductieve landbouw. Kennis over middelengebruik, geïntegreerde gewasbescherming en precisielandbouw dragen hieraan bij.
- Om GBM in België toe te passen is een **fyto licentie** nodig. De bedoeling van de fyto licentie is dat professionele gebruikers, verdelers en voorlichters op een correcte manier met GBM omgaan.

³ <http://www.vilt.be/meer-mycotoxines-ontdekt-in-graanoogst-2016>

⁴ http://www.afsca.be/publicationsthematiques/_documents/2015_RapportEFSA-Final.pdf